

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 16.1.2025
COM(2025) 15 final

Moladh leasaithe le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh san Ungáir

Moladh leasaithe le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh san Ungáir

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), agus go háirithe Airteagal 126(7) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) De réir Airteagal 126 CFAE, seachnóidh na Ballstáit easnaimh rialtais iomarcacha.
- (2) Tá an Comhshocrú Cobhsaíochta agus Fáis bunaithe ar chuspóir an airgeadais rialtais fhóna mar mhodh chun na dálaí a neartú le haghaidh cobhsaíocht praghsanna agus fás cuimsitheach inbhuanaithe láidir a mbeidh cobhsaíocht airgeadais mar bhonn taca leis, rud a bheidh ina thacú le cuspóirí an Aontais maidir le fás inbhuanaithe agus fostaíocht a ghnóthú.
- (3) An 30 Aibreán 2024, tháinig creat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais i bhfeidhm. Mar chuid den chreat tá rialachán dar teideal Rialachán (AE) 2024/1263¹ an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle. Is cuid den chreat sin freisin Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle² maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air, mar aon le Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle³ an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát.
- (4) An 26 Iúil 2024, chinn an Chomhairle, i gcomhréir le hAirteagal 126(6) CFAE, gur ann d'easnamh iomarcach san Ungáir mar gheall ar neamhchomhlíonadh an chritéir easnaimh⁴.
- (5) Le hAirteagal 126(7) CFAE agus le hAirteagal 3(4) de Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle, ceanglaítear ar an gComhairle moladh a ghlacadh atá dírithe ar an mBallstát lena mbaineann d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh laistigh de thréimhse áirithe. I gcomhréir le hAirteagal 3(4) de Rialachán (CE) 1467/97 ón gComhairle, bunófar leis an moladh sin freisin sprioc-am uasta 6 mhí le haghaidh gníomhaíocht éifeachtach a bheidh le déanamh ag an mBallstát lena mbaineann chun an t-easnamh iomarcach a cheartú, sprioc-am is féidir a laghdú go 3 mhí nuair a bhaineann údar cuí le tromchúis an cháis. Thairis sin, sa mholadh ón gComhairle,

¹ IO L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² IO L 209, 2.8.1997, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>.

³ IO L, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

⁴ IO L, 1.8.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2123/oj>.

molfaidh sí don Bhallstát conair ghlanchaiteachais cheartaitheach⁵ a chur chun feidhme, lena n-áirithítear go dtabharfar an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun an luacha tagartha 3 % de OTI, agus go gcoinneofar faoina bhun sin é, laistigh den sprioc-am a leagtar síos sa mholadh. I gcás inar osclaíodh an nós imeachta um easnamh iomarcach ar bhonn an chritéir easnaimh, beidh an chonair ghlanchaiteachais cheartaitheach i gcomhréir le coigeartú struchtúrach bliantúil íosta 0,5 % de OTI mar thagarmharc le linn na mblianta ina meastar go mbeidh an t-easnamh rialtais ghinearálta níos mó ná an luach tagartha. Féadfaidh an Coimisiún, le linn idirthréimhse in 2025, 2026 agus 2027, an tagarmharc a choigeartú chun an méadú ar íocaíochtaí úis a chur san áireamh agus an chonair cheartaitheach atá beartaithe le haghaidh na mblianta á leagan síos aige, agus aithris 23 de Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle á cur san áireamh.

- (6) I bhfianaise chur isteach an phlean struchtúraigh fhioscaigh mheántearmaigh náisiúnta i gcomhréir le hAirteagal 11 agus le hAirteagal 36(1), pointe (a), de Rialachán (AE) 2024/1263, leis an gCinneadh ón gComhairle an 26 Iúil 2024 cuireadh san áireamh go ndéanfar an chéad chéim eile sa nós imeachta um easnamh iomarcach, is é sin an moladh ón gCoimisiún le haghaidh moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE maidir le ceartú an easnaimh iomarcaigh, in éineacht leis an Tuairim ón gCoimisiún maidir le Dréachtpheananna Buiséadacha Bhallstáit an limistéir euro faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) Uimh. 473/2013. Leis an gcur chuige sin, bhíothas in ann comhsheasmhacht a áirithiú idir na ceanglais bhuiséadacha faoin nós imeachta um easnamh iomarcach agus conair an choigeartaithe a leagtar amach sna pleananna struchtúracha fioscacha meántearmacha. Bhí an amlíne sin agus roinnt na gcinntí faoi Airteagal 126(6) CFAE agus Airteagal 126(7) CFAE eisceachtúil agus nasctha leis an aistriú chuig an gcreat nua, agus dá bhrí sin níor leagadh fasach síos leo. I gcás na hUngáire, ghlac an Coimisiún moladh le haghaidh moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE an 26 Samhain 2024 agus rinne sé athbhreithniú air ina dhiaidh sin an 16 Eanáir 2025 tar éis dó measúnú dearfach a dhéanamh ar phlean struchtúrach fioscach meántearmach náisiúnta na hUngáire.
- (7) Tháinig méadú 0,9 % ar an bhfíor-OTI san Ungáir in 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go bhfásfaidh an geilleagar 0,6 % in 2024, mar gheall ar thomhaltas príobháideach athléimneach agus mar gheall ar rannchuidiú dearfach glan-onnmhairí. In 2025, meastar go dtiocfaidh méadú 1,8 % ar an bhfíor-OTI ós rud é go leanfaidh an tomhaltas príobháideach de bheith ag fás go láidir, agus ós rud é go réamh-mheastar go mbeidh athléimneacht mheasartha san infheistíocht. Meastar go sroichfidh an ráta dífhostaíochta 4,5 % in 2024 agus 4,3 % in 2025. Tiocfaidh laghdú ar an ráta boilscithe ó 17,0 % in 2023 go 3,8 % in 2024 agus sroichfidh sé 3,6 % in 2025.
- (8) De réir na sonraí a bhailíochtaigh Eurostat an 22 Deireadh Fómhair 2024⁶, 6,7 % de OTI a bhí san easnamh rialtais ghinearálta san Ungáir in 2023. Le Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, réamh-mheastar go mbeidh easnamh rialtais

⁵ De réir Airteagal 2(2) de Rialachán (AE) 2024/1263, ciallaíonn ‘glanachaiteachas’ caiteachas rialtais atá glan ar chaiteachas úis, ar bhearta lánroghnacha ioncain, ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

⁶ Táscairí Euro Eurostat a foilsíodh an 22 Deireadh Fómhair 2024. Féach: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22102024-AP>

ghinearálta de 5,4 % de OTI in 2024 agus 4,6 % de OTI in 2025, agus, dá bhrí sin, go mbeidh sé os cionn an luacha tagartha sa dá bhliain. Réamh-mheastar gurb é 4,7 % de OTI a bheidh san easnamh struchtúrach in 2024 agus meastar go dtiocfaidh laghdú 0,7 pointe céatadáin air in 2025.

- (9) 73,4 % de OTI a bhí san fhiachas rialtais ghinearálta ag deireadh 2023. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, réamh-mheastar go dtiocfaidh méadú air go 74,5 % de OTI ag deireadh 2024, go bhfanfaidh sé ag 74,5 % de OTI ag deireadh 2025 agus go dtiocfaidh laghdú air go 73,8 % de OTI ag deireadh 2026, agus, dá bhrí sin, go bhfanfaidh sé os cionn an luacha tagartha 60 % de OTI.
- (10) An 4 Samhain 2024, thíolaic an Ungáir a céad phlean struchtúrach fíoscach meántéarmach náisiúnta. An 20 Nollaig 2024, thíolaic an Ungáir aguisín a ghabhann leis an bplean ina léirítear sonraí níos déanaí, le conair ghlanhaiteachais athbhreithnithe chun a áirithiú go dtabharfar an t-easnamh rialtais faoi bhun 3 % de OTI agus go gcuirfear agus go gcoinneofar an fiachas rialtais ghinearálta réamh-mheasta ar chonair shochreidte anuas faoi dheireadh na tréimhse coigeartaithe. Cumhdaítear leis an bplean an tréimhse idir 2025 agus 2028 agus cuirtear i láthair ann coigeartú fíoscach thar 4 bliana. Leis an Moladh ón gComhairle lena bhformhuinítear plean struchtúrach fíoscach meántéarmach náisiúnta na hUngáire le haghaidh na mblianta 2025 go 2028, moltar conair ghlanhaiteachais lena gcuirtear san áireamh na ceanglais uile is gá a bhaineann le conair cheartaitheach agus ba cheart í a mholadh mar an chonair ghlanhaiteachais cheartaitheach faoin nós imeachta um easnamh iomarcach. Dá bhrí sin, tá an chonair ghlanhaiteachais cheartaitheach comhsheasmhach le coigeartú struchtúrach bliantúil íosta 0,5 % de OTI ar a laghad mar thagarmharc le haghaidh na mblianta ina meastar go mbeidh an t-easnamh rialtais ghinearálta níos mó ná an luach tagartha, i gcomhréir le Rialachán (CE) 1467/97 ón gComhairle.
- (11) Ar bhonn na conaire glanhaiteachais, mar an t-aon tagairt oibríochtúil amháin chun faireachán ar chomhlíonadh a dhéanamh, rud a leagtar amach sa Mholadh ón gComhairle lena bhformhuinítear plean na hUngáire agus sa mholadh seo, agus ar bhonn chreat réamh-mheasta fiachais rialtais mheántearmaigh an Choimisiúin Eorpaigh agus ar bhonn Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, meastar go dtiocfaidh laghdú ar easnamh rialtais ghinearálta ó 5,4 % de OTI in 2024 agus go 3,0 % de OTI in 2026. Ar bhonn thoimhdí an phlean, rachadh an t-easnamh faoi bhun luach tagartha an easnaimh 3 % in 2026.
- (12) Ar bhonn na conaire glanhaiteachais ceartaithí atá le moladh, ar bhonn chreat réamh-mheasta fiachais náisiúnta mheántearmaigh an Choimisiúin Eorpaigh, agus ar bhonn Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún Eorpach, thiocfadh laghdú de réir a chéile ar an bhfiachas rialtais ghinearálta ó 74,5 % de OTI ag deireadh 2024 go 72,8 % de OTI ag deireadh 2026.
- (13) Le bearta comhdhlúthaithe bhuiséadaigh, ba cheart ceartú marthanach an easnaimh iomarcaigh a áirithiú agus, an tráth céanna, ba cheart iad a bheith dírithe ar cháilíocht agus comhdhéanamh an airgeadais phoiblí a fheabhsú, ar infheistíocht a chaomhnú agus ar acmhainneacht fáis an gheilleagair a threisiú. Le hathchóirithe de chineál fíoscach agus de chineál eacnamaíoch níos leithne, ba cheart feabhas a chur ar acmhainneacht fáis agus athléimneacht an gheilleagair ar bhealach inbhuanaithe, agus tacú leis an inbhuanaitheacht fhíoscach.

- (14) Tugann an Chomhairle dá haire nár forbraíodh go hiomlán fós an mhodheolaíocht bheacht chun measúnú a dhéanamh ar ghníomhaíocht éifeachtach i gcomhthéacs an chreata nua fhioscaigh agus measann sí, dá bhrí sin, go bhfuil údar maith le plé tráthúil a dhéanamh ar an modheolaíocht.
- (15) I gcomhréir le hAirteagal 8(3) de Rialachán 1467/97, ní dhéanfar cinneadh ón gComhairle an nós imeachta um easnamh iomarcach a aisghairm ach amháin de bhun Airteagal 126(12) CFAE i gcás inar tugadh an t-easnamh faoi bhun an luacha tagartha agus ina réamh-mheasann an Coimisiún go bhfanfaidh sé amhlaidh sa bhliain reatha agus sa bhliain ina dhiaidh sin.

AG MOLADH LEIS SEO:

- (1) Ba cheart don Ungáir a áirithiú nach rachadh ráta fáis ainmniúil an ghlanchaiteachais thar na huasmhéideanna a leagtar síos in Iarscríbhinn I.
- (2) Ba cheart don Ungáir, dá bhrí sin, deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh faoi 2026.
- (3) Beidh go dtí an sprioc-am arna leagan síos ag an gComhairle, is é sin an 30 Aibreán 2025, ag an Ungáir gníomhaíocht éifeachtach a dhéanamh agus na bearta is gá a chur i láthair mar aon lena tuarascáil bhliantúil ar dhul chun cinn 2025, ar tuarascáil í atá le cur faoi bhráid an Choimisiúin i gcomhréir le hAirteagal 21 de Rialachán (AE) 2024/1263. Ina dhiaidh sin, ba cheart don Ungáir tuairisciú ar an dul chun cinn a rinneadh i dtaca le cur chun feidhme an mholta seo gach 6 mhí ar a laghad go dtí go gceartófar an t-easnamh iomarcach.

Is chuig an Ungáir a dhírítear an Moladh seo.

IARSCRÍBHINN I

Uasrátaí fáis an ghlanchaiteachais
(rátaí fáis bliantúla agus carnacha, i dtéarmaí ainmniúla)
an Ungáir

Blianta		2025	2026
Rátaí fáis (%)	Bliantúil	4,3	4,0
	Carnacha (*)	9,1	13,5

(*) Ríomhtar na rátaí fáis carnacha faoi threoir na bonnbhlíana 2023.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán